

Datum:
2021-06-18Diarienummer:
KRN-2021-00004

KOMMUNREVISIONEN

Mottagare:

Kommunstyrelsen

Granskning av leverantörsregister och utbetalningar

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun genomfört en granskning av intern kontroll i hantering av leverantörsregister och leverantörsbetalningar. Granskningen ingår i revisionsplanen för år 2021.

Bakgrunden till granskningen är att revisorerna i sin revisionsplan beslutat granska området då rutiner och system avseende hantering och betalning av leverantörsfakturor utgör ett väsentligt riskområde. Detta eftersom rutiner och system kopplade till leverantörsfakturor hanterar många leverantörer, stora transaktionsvolymerna och sammantaget stora belopp, vilket innebär väsentlighet. Det föreligger även risker för såväl oegentligheter som förtroendeskada till följd av brister i hanteringen. Att ha väl fungerande rutiner och system är således viktigt för att upprätthålla en säker hantering av leverantörsfakturor och betalningar relaterade till dessa. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar.

Mot bakgrund av de iakttagelser vi gjort inom ramen för granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Säkerställ att åtgärder i leverantörsregistret vidtas vid signaler i kontrollsystemen.
- Överväg analys av ändringsloggar i leverantörsregistret som ett led i att stärka den interna kontrollen.

Revisionen begär yttrande, över revisionens iakttagelser och lämnade rekommendationer från respektive styrelse och nämnd senast 2021-09-30 till kommunrevisionen@ uppsala.se och till det sakkunniga biträdet, lena.salomon@ pwc.com.

För kommunrevisionen

Per Davidsson, ordförande

Granskning av intern kontroll i hantering av leverantörsregister och leverantörsbetalningar

Uppsala kommun

Juni 2021

Stefana Vasic

Anton Melén

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun genomfört en granskning av intern kontroll i hantering av leverantörsregister och leverantörsbetalningar. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar.

Nedan redovisas bedömningen för varje revisionsfråga. Kommentarer till bedömningarna redovisas löpande i rapporten under respektive revisionsfråga.

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?	Delvis
Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?	Delvis
Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?	Ja
Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet och efterlevs den?	Ja
Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?	Ja

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendation till kommunstyrelsen:

- Säkerställ att åtgärder i leverantörsregistret vidtas vid signaler i kontrollsystemen.
- Överväg analys av ändringsloggar i leverantörsregistret som ett led i att stärka den interna kontrollen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	3
Metod och avgränsning	3
Granskningsresultat	4
Kommunens leverantörsregister	4
Ändringar av fast data i leverantörsregistret	6
Leverantörsregistrets aktualitet	7
Attest och attestförteckning	9
Processen för leverantörsbetalningar	10
Samlad bedömning	14
Rekommendationer	14

Inledning

Bakgrund

Inköpskostnader utgör en stor del av Uppsala kommuns externa kostnader. Rutiner och system avseende hantering och betalning av leverantörsfakturor utgör ett väsentligt riskområde. Detta eftersom rutiner och system kopplade till leverantörsfakturor hanterar många leverantörer, stora transaktionsvolymerna och sammantaget stora belopp, vilket innebär väsentlighet. Det föreligger även risker för såväl oegentligheter som förtroendeskada till följd av brister i hanteringen. Att ha väl fungerande rutiner och system är således viktigt för att upprätthålla en säker hantering av leverantörsfakturor och betalningar relaterade till dessa.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar. För att uppnå syftet med granskningen har följande revisionsfrågor formulerats:

- Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?
- Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?
- Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?
- Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet och efterlevs den?
- Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

Revisionskriterier

- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.
- Kommunens egna rutiner/riktlinjer.

Metod och avgränsning

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier i form av riktlinjer och rutiner. Vidare har vi i granskningen genomfört en kvantitativ dataanalys (registeranalys) av leverantörsregister och leverantörsbetalningar. Kontroller av förekomsten av bluffföretag/korrupta företag i leverantörsregistret har gjorts via jämförelser mellan kommunens leverantörsregister och Svensk Handels varningslista samt Världsbankens svarta lista över korrupta företag. Avvikelser utifrån registeranalys har följts upp genom stickprov och verifiering mot kommunens svar och underlag. Det har även skett en stickprovsverifiering av attesterade fakturor mot gällande attestförteckning. Slutligen har intervju genomförts med följande anställda vid kommunledningskontoret:

- Redovisningschef
- Gruppchef redovisningsenheten
- Objektledare redovisningsenheten
- Redovisningsekonom och processansvarig för e-handel
- Redovisningsekonom och processansvarig för leverantörsreskontran

Granskningen har avgränsats till att omfatta kommunstyrelsen. Analysperioden för registeranalysen av genomförda leverantörsbetalningar är 1 januari – 30 april 2021. Registeranalysen av leverantörsregistret genomfördes i maj 2021.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Kommunens leverantörsregister

Revisionsfråga 1: Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?

Iakttagelser

I Uppsala kommuns leverantörsregister per 2021-04-30 finns totalt 9 209 leverantörer upplagda varav 8 569 unika organisationsnummer. I kommunens leverantörsregister framgår följande information:

- Leverantörsnummer
- Organisationsnummer
- Leverantörsnamn
- Uppgift om bankgiro, plusgiro eller bankkonto
- Momsregistreringsnummer

Vi har tagit del av dokumenterade rutiner för nyupplägg av leverantör samt utdrag som visar varningsindikationer från leverantörs- och betalkontrolltjänsten Inyett som kommunen använder.

Leverantörs- och betalkontrolltjänsten Inyett är en bevakningsfunktion för löpande kontroll av leverantörer som skickar signaler om leverantören har ändrat väsentliga uppgifter. Vid kontroll mot Inyett i samband med upplägg av en ny leverantör ger Inyett utslag rörande leverantörens seriositet enligt intervju, exempelvis om leverantören är flaggad som ett blufföretag, befinner sig i rekonstruktion eller saknar F-skatt. Det framförs i intervju att leverantörer inte läggs upp om Inyett ger signal om avsaknad av F-skatt förrän uppföljning har gjorts kring anledningen till avsaknaden av F-skatt.

Inköparen meddelas om Inyett ger avvikelssignal för leverantören, exempelvis om leverantören är flaggad som ett blufföretag. För att minska risken för felaktigheter som upptäcks först vid fakturans ankomst (då kommunen redan genomfört köpet av varan eller tjänsten) genomförs webbutbildningar till inköpare på kommunen.

Vid genomförd intervju beskrivs att ansvariga för initial och löpande kontroll av leverantörer i leverantörsregistret är kommunens redovisningsenhet. Initial kontroll av leverantör sker i samband med inkommande faktura till kommunens fakturasystem. Alltså först efter att ett inköp har genomförts av kommunen. Fakturan fastnar i ekonomisystemet och ställs i kö för handläggning av någon på redovisningsenheten. Kontroll sker av att bank-/ plusgiro samt organisationsnummer är korrekt i förhållande till uppgifter i inkommande faktura och vid behov uppdateras dessa uppgifter i leverantörsregistret.

Det är redovisningsenheten som har behörighet att lägga till och ta bort leverantörer. Redovisningsenheten består av totalt 9 personer samt en sommarvikare. Var och en av dessa har behörighet till att lägga upp och genomföra förändringar av leverantörsregistret. Dualitetsprincipen tillämpas alltid, dvs. ingen enskild person får

genomföra upplägg av leverantör eller förändring av befintlig leverantör själv. Vid intervjuer framkommer även att alla ändringar som görs i leverantörsregistret loggas med uppgifter om datum, klockslag, vem som har genomfört ändringen etc.

Vidare beskrivs att de löpande kontroller som görs av leverantörer efter att de har blivit upplagda i leverantörsregistret främst sker i samband med betalning till leverantören. Detta sker i samband med att betalfil skickas via bank då en automatisk kontroll sker av leverantören via Inyett. Vid avvikelser i denna kontroll får den som skickat iväg betalfilen ett meddelande från Inyett om att en avvikelse har uppkommit för en specifik leverantör enligt de kriterier som beskrivs ovan. Det finns även en automatisk spärr inlagd i ekonomisystemet som reagerar då betalning sker avseende en ovanlig beloppsnivå i förhållande till historiska betalningar till berörd leverantör. När avvikelser uppkommer vid betalningar sker kontakt med ansvarig enhet för inköpet innan beslut tas om att bestrida eller inte betala berörd leverantörsfaktura.

Verifiering av leverantörers seriositet

Genom registeranalysen som genomförts inom ramen för granskningen har en matchning mellan leverantörer som finns med i leverantörsregistret och med de leverantörer som återfinns i Svensk Handels varningslista skett. Varningslistan varnar för s.k. bluffföretag, det vill säga företag med oseriösa försäljningsmetoder och/eller för erbjudanden eller utskick som kan uppfattas som vilseledande. Av vår matchning mellan kommunens leverantörsregister och Svensk Handels varningslista framkom inga leverantörer på varningslistan.

Av registeranalysen framgår även följande:

- 1 191 leverantörer i leverantörsregistret innehar ej F-skatt.
- 572 leverantörer i leverantörsregistret har betalningsanmärkningar.
- 6 leverantörer har gått i konkurs
- 1 619 leverantörer saknar momsregistreringsnummer.

Mot bakgrund av resultatet av registeranalysen togs stickprov som verifierades mot kommunens förklaringar och underlag. Resultatet av stickprovskontrollen redovisas i nedanstående tabell (tabell 1).

Tabell 1. Stickprovskontroll av leverantörerna avseende seriositet

Kontroller	Ja	Nej	Totalt
Godtagbar förklaring: Avsaknad av F-skatt	5	5	10
Godtagbar förklaring: Konkurs	2	4	6
Godtagbar förklaring: Avsaknad av momsregistreringsnummer	0	10	10

Av verifieringen framgick att:

- Avsaknad av F-skattregistrering: För 5 av 10 stickprov erhöles godtagbar förklaring då samtliga leverantörer var parkerade i leverantörsregistret. Avsaknad av F-skatt för de andra 5 stickproven hade missats av kommunen. För 3 av dessa 5 avvikelser har det inte skett någon betalning efter att leverantören blivit av med sin F-skatt.

- Konkurs: Vi har endast erhållit godtagbar förklaring för 2 av de 6 stickproven. De 4 leverantörer i stickprovet som försatts i konkurs var fortfarande aktiva i leverantörsregistret. Enligt uppgift får kommunen varning avseende osäker ekonomisk ställning (även inklusive t.ex. betalningsanmärkningar) vid körning av bankfil.

- Avsaknad av momsregistreringsnummer: För samtliga stickprov erhöles inte godtagbar förklaring. Anledningen till att samtliga leverantörer i stickprovet saknar momsregistreringsnummer är för att kommunen uppger att de inte haft som rutin att lägga till det på leverantörer i leverantörsregistret tidigare.

Bedömning

Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?

Delvis.

Vi kan konstatera att det finns rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer samt att Inyett används för kontroll vid uppläggning av ny leverantör samt i samband med betalning. Kontroll av ny leverantör eller befintlig leverantör sker i regel först när inköpet redan har gjorts. Kommunen försöker minska risken för inköp från oseriösa leverantörer genom utbildningsinsatser. Vi ser även att uppläggning av nya leverantörer är begränsat till ett antal personer som i sig enbart inriktar sig mot hantering av leverantörer i leverantörsregistret samt att dualitetsprincipen tillämpas. Däremot ser vi utifrån våra stickprov att det förekommer vissa avvikelser som tyder på att den löpande kontrollen av leverantörer kan förbättras.

Ändringar av fast data i leverantörsregistret

Revisionsfråga 2: Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?

lakttagelser

Ändringar av uppgifter i leverantörsregistret kan, liksom uppläggning av nya leverantörer, endast genomföras av de 10 personer från redovisningsenheten som innehar denna behörighet. Dualitet föreligger mellan två parter vid genomförda ändringar. Alla ändringar registreras i en ändringslogg där historisk data över ändringen framgår och kan följas upp i efterhand.

Vid intervjuer framkommer att det finns en spärr i systemet som förhindrar att personer från redovisningsenheten som genomför en korrigerig eller rensning i leverantörsregistret inte själv kan attestera korrigeringen/rensningen. Ändringsloggen går inte att radera. Vid den årliga rensningen av leverantörer (för mer info se i nästa avsnitt) krävs det däremot ingen attest vid ändring av en leverantör eftersom det avser en automatisk körning i systemet. Parkering av leverantörer sker genom att betalningsuppgifter tas bort och får då läggas upp på nytt vid en ny fakturering.

Bedömning

Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?

Delvis

Vi ser att det finns en systemmässig kapacitet för att följa upp ändringar av fast data då en logglista finns tillgänglig med historisk data över ändringar som gjorts, där information framgår om vem som har genomfört ändringen samt att det finns en systemmässig spärr som förhindrar rensning av berörd logglista. Vi ser även att det förekommer dualitet vid ändringar i leverantörsregistret. Däremot finns det ingen rutin för att kontrollera genomförda ändringar.

Leverantörsregistrets aktualitet

Revisionsfråga 3: Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?

Iakttagelser

Genomförd registeranalys av eventuella dubletter bland leverantörerna i leverantörsregistret syftar till att identifiera förekomsten av dubbelregistreringar i leverantörsregistret. Dubbelregistrerade leverantörer är primärt en ordningsfråga för kommunen och kan till exempel försvåra uppföljningar av inköp.

I analysen identifierades 1 088 dubletter baserat på organisationsnummer samt 354 baserat på gironummer. Antalet dubletter avseende organisationsnummer förklaras av att många leverantörer använder sig av samma organisationsnummer då de tillhör samma organisation i till exempel en koncern. Den främsta orsaken till att kommunen har dubletter avseende gironummer hänförs till att många använder sig av så kallad factoring¹ för sina leverantörsfakturor. Analysen gav inte utslag på några dubletter när det gäller leverantörsnummer.

Enligt intervju beskrivs att det finns aktiviteter för att hålla leverantörsregistret aktuellt dessa genomförs huvudsakligen på följande sätt:

- *Löpande åtgärder i samband med att faktura inkommer till systemet:* Åtgärder genomförs då uppgifter enligt faktura för en berörd leverantör inte matchar uppgifter i leverantörsregistret genom att ansvarig från redovisningsenheten uppdaterar leverantören med dessa uppgifter och en annan anställd från redovisningsenheten attesterar förändringen.
- *Åtgärder då leverantörer själva förmedlar information om nya uppgifter:* När leverantör via mail eller post uppmärksammar på genomförda förändringar som behöver hanteras i leverantörsregistret.
- *Årlig uppdatering av leverantörsregistret:* På årlig basis ska uppdatering genomföras genom att leverantörer som de senaste 1–2 åren inte har fakturerat kommunen ska markeras som passiva i leverantörsregistret. Detta genomförs

¹ Factoring innebär att det är en tredje part (oftast en bank eller ett företag) som sköter faktureringen åt leverantören. Betalningsmottagaren blir därför en annan än leverantören.

genom att betalningsinformationen raderas så vid en eventuell ny fakturering kommer leve-rantören att fastna som om den vore helt ny. I början av 2021 genomfördes en leverantörstvätt med hjälp av Inyett där leverantörsregistret städades genomgående. Kommunens uppgifter i registret har matchats mot Inyett. Det har lett till förbättringar av hur leverantörers namn och adresser registreras, att de verifierats mot organisationsnummer och att bankkonton kunnat ersättas med gironummer.

Verifiering av organisationsnummer och gironummer i leverantörsregistret

Genomförd registeranalys visade att det fanns 93 inaktiva gironummer. Att vissa leverantörer har inaktiva gironummer förklarats av intervjuade att det betalningsmässigt har infunnit sig en passivitet under en längre tid för dessa leverantörer vilket gör att de därför troligtvis har bytt gironummer utan kommunens vetskap. Vid eventuell ny fakturering av en sådan leverantör kommer fakturan att fastna i systemet då systemet inte kan validera uppgifterna. Den matchning som sker mellan fakturauppgifter och leverantörsregister minskar således enligt intervjuperson risken för att betalning sker till inaktiva gironummer.

Vidare visade registeranalysen även på att 222 leverantörer inte hade matchande giro- och organisationsnummer. Mot bakgrund av resultatet av registeranalysen togs stickprov som verifierades mot kommunens förklaringar och underlag. Resultatet av stickprovskontrollen redovisas i nedanstående tabell (tabell 2).

Tabell 2. Stickprovskontroll av leverantörerna avseende organisations-och gironummer i leverantörsregistret

Kontroller	Ja	Nej	Totalt
Godtagbar förklaring: Dubletter av organisationsnummer	9	1	10
Godtagbar förklaring: Inaktiva gironummer	7	3	10
Godtagbar förklaring: Ej matchande giro- och organisationsnummer	7	3	10

Av verifieringen av stickprov framgick att:

- Dubletter av organisationsnummer: För 9 av 10 stickprov erhöles godtagbar förklaring. I ett stickprov hade det missats av kommunen och lagts upp dubbelt. Denna leverantör har dock fastnat i den årliga kollen som görs av leverantörer och kommer att parkeras enligt uppgift.
- Inaktiva gironummer: Vi har erhållit godtagbar förklaring för 7 av de 10 stickproven. För de andra 3 stickproven hade det missats av kommunen att girot hade blivit inaktivt, dock har inte betalning skett till någon av dessa leverantörer under 2021.
- Ej matchande giro- och organisationsnummer: För 7 av 10 stickprov erhöles godtagbar förklaring. För 3 stickprov uppgavs det av kommunen att det hade blivit felupplagt.

Bedömning

Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?

Ja

Vi kan konstatera att det finns definierade rutiner för administration och städning av leverantörsregistret. Vi ser även att det förekommer kontrollmoment för att minimera att exempelvis dubletter av organisationsnummer registreras. För de flesta stickproven gavs godtagbara förklaringar, vissa avvikelser noterades men är av sådan karaktär att de har upptäckts eller skulle upptäckas genom den automatiserade kontroll som görs vid betalning alternativt vid årlig kontroll.

Attest och attestförteckning

Revisionsfråga 4: Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?

lakttagelser

Attest i Uppsala kommun sker i huvudsak enligt dualitetsprincipen, av en sakattestant och en eller flera slutattestanter. Flera attestanter förekommer i de fall fakturan belastar flera kontoslag samt olika beloppsnivåer. Det finns upprättade attestförteckningar för respektive nämnd i kommunen samt ett attestreglemente (beslutad av KF 2016-10-03). Vid intervju beskrivs att kontroll sker av att attestförteckningar för kommunens nämnder är uppdaterade och korrekta var tredje till fjärde månad genom att förvaltningsdirektör samt ekonomichef hos respektive nämnd godkänner/signerar dessa.

Av Uppsala kommuns attestreglemente framgår att huvudregeln är att ingen enskild person hanterar en ekonomisk transaktion självständigt i alla led och att en ekonomisk transaktion som innebär in- eller utbetalning alltid ska ha minst två attestanter. Vid manuellt registrerade betalningar krävs även utanordningsattest. Uppsala kommun har enligt kommunens attestreglemente följande attestroller:

- Sakattest (förattest): Genomför kontroll av att leverans eller prestation har ägt rum samt att rimligt samband föreligger mellan verksamhet och ekonomisk händelse. Kontroll sker även av att belopp och kvantiteter stämmer överens med beställning, händelsens underlag samt den verkliga leveransen. Sakattestanten säkerställer att tillräckligt formella underlag finns för att verifiera händelsen samt utför angivelse av korrekt kontering och periodisering av underlaget eller i systemet för registrering av ekonomisk händelse.
- Slutattest (beslutsattest): Genomför intygande och beslut av samtliga ovanstående kontroller och angivelser av sakattestanten enligt beskrivning ovan. Slutattesten är i attestförteckningen indelad i sex olika nivåer utifrån beloppsnivå på leverantörsfakturan (-50 tkr till > 5000 tkr) med tilldelade slutattestanter för respektive beloppsnivå.

Kontroll av stora belopp (efterkontroll av sak- och slutattest i leverantörsreskontra): En extra kontroll sker av ekonom med ansvar och insyn i respektive nämnds verksamhet av registrerade fakturor i leverantörsfakturaflödet överstigande 200 000 kronor. Kontroll av stora belopp innebär en extra granskning av:

- Fakturans korrekthet.
- Fakturans belopp.
- Fakturans kontering.
- Bedömning huruvida den ekonomiska händelsen utgör en driftskostnad eller investering.
- Fakturans periodisering.

Av Uppsala kommuns attestreglemente framgår att kommunen tillämpar så kallad eskalering i form av att en attestant aldrig får slutattestera en ekonomisk händelse som avser slutattestantens egen användning eller förbrukning av kommunens resurser, vare sig detta gäller slutattestanten själv i form av ett inköp som berör hen eller dennes tjänsteutövning. Denna princip gäller även ekonomiska händelser som i relation till slutattestanten avser närstående, beroendeställning, eller jäv. Attest bör vid osäkerhet om ovanstående eskaleras enligt på förhand framtagen ram utifrån roll för den som genomför eskaleringen.

Vi har inom ramen för granskningen kontrollerat överensstämmelse under 2021 av nämnd beslutad attestförteckning mot registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet genom stickprovskontroll på genomförda inköp under januari-april 2021. Avstämning sker av behörig attestant i aktuell attestförteckning med angiven attestant i attestflödet från kommunens ekonomisystem för respektive inköp. Utfallet av denna kontroll framgår av tabellen nedan.

Tabell 3: Resultat av attestverifiering

	Ja	Nej	Totalt
Korrekt attest av leverantörsfaktura	16	0	16

Bedömning

Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?

Ja

Vi ser att det finns ett politiskt beslutat attestreglemente och kan verifiera stickproven mot aktuella attestförteckningar. Vi kan utifrån genomförd stickprovskontroll se att det finns en överensstämmelse mellan attestförteckningar och attestbehörigheter för slutattestanter i ekonomisystemet.

Processen för leverantörsbetalningar

Revisionsfråga 5: Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

lakttagelser

Processen för leverantörsbetalningar

Betalningsfil skickas enligt dokumenterad rutinbeskrivning för betalningar varje vardag. Processen för betalning inleds med att ett betalningsförslag skapas genom sökning av leverantörer som är redo för betalning från leverantörsreskontran. Vid intervju beskrivs att betalning i regel sker tre dagar innan förfallodatum men att betalning utifrån

omständigheterna med pandemin och den roll kommunen har för att stärka likviditet hos verksamheter i näringslivet i nuläget sker direkt när fakturan är färdigstämrad. När betalningsförslag framtas av ekonom sker diverse automatiska kontroller av att uppgifter för betalning i ekonomisystemet och vid förekomst av eventuella avvikelser följer berörd ekonom upp dessa. Det betalningsförslag som skapats bekräftas sedan av annan part genom att denne genomför översiktliga kontroller av berörd betalning innan den skickas iväg via en bankfil till kommunens bank.

En kopia på betalningarna går sedan igenom ett kontrollfilter i Inyett som söker efter eventuella avvikelser i form av exempelvis:

- Avvikande betalningsmönster
- Bluffföretag
- Dubletter till samma giro, belopp, datum och OCR.
- Avsaknad av F-skatt.
- Betalning till inaktiva gironummer.
- Höga belopp enligt inställd limit.

Inyett skapar en avvikelserapport för vidare uppföljning som ekonomihandläggare som bekräftat betalningen följer upp och kontrollerar dagen efter utskickad betalning och då hinner stoppa eventuella felaktiga betalningar. Handläggare med ansvar för bekräftelse av betalningsfilen genomför även kontroller av avvisade betalningar från leverantörsbetalningsfilen enligt dokumenterad lathund.

Manuella betalningar

Enligt dokumenterad rutinbeskrivning för manuella betalningar initieras en manuell betalning genom att formulär fylls i på kommunens intranät med uppgifter om betalningen som sedan skickas in till kommunens ekonomisupport. Då formuläret har registrerats skapas ett ärende hos redovisningsenheten och ansvarig hos enheten lägger upp betalningen som en manuellt hanterad leverantörsfaktura i ekonomisystemet, och skapar ett tillhörande arbetsflöde för vidare granskning och attest enligt ordinarie rutin för hantering av inkommande leverantörsfakturer i kommunen.

Vid intervju beskrivs att utlandsbetalningar hanteras enligt ovanstående beskrivning när det gäller betalningar som sker inom EU och med EURO eller SEK som valuta. Övriga utlandsbetalningar hanteras genom en faktura som är konterad och signerad för hand. Fakturan signeras av två i förening av företrädare från verksamheten och som sedan skickas in till redovisningsenheten. Handläggare från redovisningsenheten genomför sedan en manuell betalning från banken med tillhörande kontrasignering.

Verifiering av leverantörsbetalningar

Resultatet från registeranalysen visade följande:

- 10 identifierade potentiella dubbelbetalningar.
- 284 identifierade potentiella betalningar till inaktivt gironummer.
- 1 identifierad potentiell betalning till bluffföretag.
- 19 identifierade potentiella betalningar till leverantörer som saknar F-skatt.
- 1 756 obekräftade kontoägare av totalt 9 209 leverantörer.
- 1 identifierad potentiell betalning till leverantör i konkurs.

Mot bakgrund av resultatet av registeranalysen valde vi ut stickprov och efterfrågade kommunens förklaringar. Bedömning av uppgivna förklaringar redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 4: Stickprovskontroll av leverantörsbetalningar

Kontroller	Ja	Nej	Totalt
Godtagbar förklaring: Dubbelbetalning	8	2	10
Godtagbar förklaring: Inaktivt gironummer	10	0	10
Godtagbar förklaring: Betalning till blufföretag	1	0	1
Godtagbar förklaring: Avsaknad av F-skatt	9	1	10
Godtagbar förklaring: Obekräftade kontoägare	10	0	10
Godtagbar förklaring: Konkurs	1	0	1

Av verifieringen av stickproven för potentiellt felaktiga betalningar framgick att:

- Dubbelbetalningar: Godtagbar förklaring fanns på 8 potentiella dubbelbetalningar. Två av de identifierade dubbelbetalningar var handhavandefel i form av en extra punkt på ett fakturanummer vilket medförde att fakturan ej fastande i systemet, beloppet har betalats tillbaka. Det andra handhavandefelet var att det felaktigt hade lagts in på betalningsmottagarens organisationsnummer istället för leverantörens organisationsnummer.

- Inaktivt gironummer och konkurs: Godtagbar förklaring fanns för samtliga potentiella betalningar.

- Avsaknad av F-skatt: Godtagbar förklaring fanns för 9 potentiella betalningar. Ett stickprov saknade F-skatt utan anledning.

- Betalning till blufföretag: Godtagbar förklaring fanns för potentiell betalning till blufföretag. Enligt Inyett så var inte detta vid betalningstillfället klassificerat som ett blufföretag.

- Obekräftade kontoägare: Samtliga 10 stickprov kunde efter dialog med kommunen bekräftas och inget avvikande noterades.

Verifiering av betalningsdatum i förhållande till förfallodatum

Vi har inom ramen för granskningen kontrollerat att betalning av faktura har skett inom förfallodatum. 16 fakturor har granskats. 14 hade betalats innan förfallodatum, en hade betalats på förfallodatum och en hade betalats efter förfallodatum. För den faktura som betalades efter förfallodatum har vi inhämtat en rimlig förklaring av orsak till den försenade betalningen.

Tabell 5: Resultat av kontroll av betalningsmoral

	Innan förfallodatum	På förfallodatum	Efter förfallodatum
Betalning av leverantörsfaktura	14	1	1

Bedömning

Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

Ja

Vi kan konstatera att det finns tillräckliga rutiner för ordinarie samt manuella betalningar samt att det finns dokumenterade rutinbeskrivningar för berörda moment. Verifiering av stickprov genomfördes utan någon anmärkning med undantag för en leverantörsfaktura som betalades efter förfallodatum samt två dubbelbetalningar.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun genomfört en granskning av intern kontroll i hantering av leverantörsregister och leverantörsbetalningar. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar.

Nedan redovisas bedömningen för varje revisionsfråga. Kommentarer till bedömningarna redovisas löpande i rapporten under respektive revisionsfråga.

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?	Delvis
Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?	Delvis
Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?	Ja
Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet och efterlevs den?	Ja
Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturer betalas i tid?	Ja

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendation till kommunstyrelsen:

- Säkerställ att åtgärder i leverantörsregistret vidtas vid signaler i kontrollsystemen.
- Överväg analys av ändringsloggar i leverantörsregistret som ett led i att stärka den interna kontrollen.

2021-06-07

Lena Salomon

Stefana Vasic

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Uppsala kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2020-12-09. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.